

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Een geopenbaarde Christus

*"En is van Simon
gezien"*

Lukas 24:34b

*Uit genade
wandelen de
Emmaüs-
gangers nu
weer in het
licht van het
Goddelijk
aanschijn
voort.*

"De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien." Met deze woorden worden de teruggekeerde Emmaüsgangers te Jeruzalem begroet door de apostelen. Zij mochten zich verblijden met de blijden. De openbaring van Christus door Zijn Woord en Geest gaf aan hun ziel vertroosting, geest en leven; waarachtige godsdienst is echt geen nare zaak, want de vrucht van de Geest is blijdschap. In het donker hadden ze Jeruzalem verlaten. Het was nacht in hun ziel. Want Hij was heengegaan, Die hun ziel liefhad. Het ongeloof regeerde nu in hun harten en dan heeft een mens die de Heere heeft liefgekreken, het niet breed. Ze mogen in het donker wel eens boze gedachten hebben over de Heere, maar achteraf veroordelen we onszelf. Zijn we 'onverstandigen' geweest en 'tragen van hart' om te geloven alles wat er geschreven staat in Gods onfeilbaar Woord. Door eigen schuld in het donker.

Uit genade wandelen de Emmaüsgangers nu weer in het licht van het Goddelijk aanschijn voort. Zij mogen in Zijn Naam zich al den dag verblijden. Gods goedheid straalt hun toe. Wat zijn ze nu opgewekt.

Nu zullen ze in Jeruzalem gaan vertellen wat Hij aan hun ziel gedaan heeft. Maar ogenblikkelijk worden ze in de rede gevallen, want de apostelen hebben hen ook wat te vertellen. Dat kom je niet zo vaak tegen, een gezelschap dat zo vol is van het wonder van genade. Wie durft te zeggen dat de godsdienst zo akelig zwaar is? De vrucht van de Geest is blijdschap.

Al wat geschreven staat, is tot ons nut beschreven. Dat dit zich in de Heere verblijdend gezelschap ons tot een voorbeeld moge zijn. Dan is het waar: Waar Hij Zijn voetstap zet, daar druipt het al van vet, daar doet Hij het al ten zegen dijen. Wat is, vraagt u, de oorzaak van hun blijdschap? Luister: "De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien." Dat Hij opgestaan is, is een eeuwig wonder. De schuld van het volk is uit Zijn boek gedaan. Zo niet, Hij was ongetwijfeld in het graf gebleven. Dat Hij aan Simon verschenen is, is een wonder in het wonder. Aan Simon verschenen! De voornaamste van de zondaren is barmhartigheid geschied. Op dit punt verschildte Simon met Paulus van mening. Simon was de grootste van de zondaren geworden bij het ontdekkende licht van Christus aangezicht. Christus had bij de verloochening door Petrus opgezien en hem aangezien. En naar buiten gaande weende hij bitterlijk. Ik de voornaamste van de zondaren. Zo gij in het recht zult treden, o Heere en gadeslaan mijn ongerechtigheden, wie zal dan bestaan?

En nu. Aan Simon verschenen. Dan kan het voor ons ook nog. Dan kunnen wij ook nog zalig worden wanneer we ons leren kennen als de voornaamste van de zondaren. En nu niet met de praat, maar met de daad. In de gelovige wetenschap dat we van nature verkocht zijn aan de vader der leugen; ik ken de mens niet. Pasen predikt dat we nog niet afgesneden zijn! De weg is nog open.

En is van Simon gezien. De schuld van Simon is betaald. Daarom zoekt de Heere hem en al Zijn kinderen op. Ze worden aanvankelijk en bij de voortduur opgezocht, omdat het bloed van Christus van betere dingen spreekt dan het bloed van Abel. Het bloed van Abel riep om vergelding. Het bloed van Christus roept: vrede zij ulieden. Het bloed van Christus roept: Vader, reken het hem niet toe, want hij weet niet wat hij doet. Van Simon gezien. Na een weg van ontdekking en diepe vernedering. Het is des Vaders welbehagen het Koninkrijk Zijn kinderen te geven, maar op Zijn wijze. Op de wijze van vernedering. Van Simon gezien. Hij had zijn tranen tot zijn spijs, dag en nacht. Hij hield niets anders over dan de kinderlijke bede: O Jezus wees Gij borge, Mijn zonden veel en groot, Die maken mij veel zorge, Zij werken mij de dood; Waarheen zou ik mij wenden? 't Is rondom vol ellenden, van droefheid, angst en nood.

Toen stond Hij op met goede gedachten over Simon! Simons grootspraak was vergeven. Simons vrijspraak was een feit. De reine Bruidegom kan van Zijn zwarte bruid in eeuwigheid niet af. Dat geeft de hemelburger moed; Ik weet Gij zijt genadig, Volzalig en genoeg, Voor hen die U gestadig, Zoekt, hartelijk en vroeg, Daarom zal ik mij wenden, Tot U met mijn ellenden, Zo lang ik heb genoeg.

L.W. van der Meij

Echt liefhebben is onbegrensd

2 Joh:1

De belijdenis van 'geliefde gemeente' is dan geen leus, maar een levensdaad.

Elke brief heeft een adres. Wanneer het gaat over het opschrift dan is het verschillend. Een zakelijke brief met enkele mededelingen is doorgaans algemeen. Het kopje kan vermelden de bekende letters: L.S., den lezer heil. In de aanhef van de brief kan ook spreken de verhouding tussen afzender en geadresseerde. De verbondenheid en toegenegenheid kunnen blijken. Dit bemerken we ook bij de brieven die door Johannes geschreven zijn.

Liefde tot de gemeente(n)

De gemeente(n) waaraan hij schrijft heeft hij hartelijk lief. Liefde die niet vraagt maar geeft. In woord en daad. Johannes zag het liefhebben als zijn heilige plicht. Persoonlijk en ambtelijk. Onvergetelijk is voor hem het levensvoorbeeld door zijn Meester gegeven en het gebod wat Hij heeft meegegeven. Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander lief-

hebt, gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander (Joh. 13:34, 35). Nu was Johannes zich goed bewust dat de echte, ware liefde en zo het liefhebben vrucht is van de werking van de Heere in het leven. Zeker, de liefde door de algemene genade gewerkt, mag niet onderschat worden en het liefhebben is ook Goddelijke roeping. Zij werpt zegen af. Maar ze is slechts tijdelijk. Alhoewel zij van betekenis is voor dit leven. Zij neemt een einde. De kruisverdienste van Christus is eeuwig. Vandaar dat 's Heeren liefde niet vergaat, maar blijft tot in eeuwigheid. Het wonder van liefhebben heeft ook Johannes getroffen. 's Heeren daad deed hem belijden: wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad (1 Joh. 4:19). Bij deze belijdenis heeft hij gevoegd: wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het

leven, dewijl wij de broeders liefhebben (1 Joh. 3:14). Als het goed is beheerst die liefde van de Heere bijzonder het leven van een predikant. De belijdenis van 'geliefde gemeente' is dan geen leus, maar een levensdaad. Het is opvallend dat Johannes schrijft dat hij in waarheid liefheeft. We kunnen ons afvragen of dit zo moet. Want het woord dat voor liefhebben wordt gebruikt spreekt al van echte, ware liefde. Johannes wil door die bijvoeging benadrukken: twijfel nooit aan mijn liefde. Niets zal de liefde temperen. Het liefhebben blijft. Laat die gedachte ook tot steun zijn. We zijn niet bij elkaar, maar ik leef voor de gemeente en het gebed voor de gemeente is er steeds. Een predikant weet van verhuizen. Hij komt soms in verschillende gemeenten. Wanneer de achterliggende gemeente(n) afgeschreven zijn en geen plaats meer hebben in het leven, *dan is er geen* roeping van de Heere geweest. Als het goed is, blijft elke gemeente spreken.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van Ds. L.W. van der Meij over Lukas 24:34b 'Een geopenbaarde Christus'. Ds. Tanis schrijft over 2 Johannes:1 onder het kopje 'Echt liefhebben is onbegrensd.' Ds. P. Roos schrijft over 'De leer.' Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het Avondmaalsformulier. Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek over 'De liefde van de zondares.' Ook is opgenomen een zesde artikel over het boek van Simon Oomius 'Een kerk in 't klein' over het onderzoek van zichzelf. Verder enkele persberichten. Tenslotte wat boekbesprekingen.

Hemelvaartsdag en Pinksteren

In het kerkelijke jaar mag de hemelvaart van Christus en de uitstorting van de Heilige Geest herdacht worden. De Heere verbreke door Zijn Woord en Geest de werken van de vorst der duisternis en doe Zijn Koninkrijk al meer komen.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 18 juli.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 29 mei 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 17 mei.

AvH

Vrouwe en haar kinderen

Johannes nu schrijft aan de uitverkoren vrouwe en haar kinderen. Een uitdrukking die opvallend is en vragen kan oproepen. *Dat is* in het verleden ook al gebeurd. Wat wordt in de eerste plaats bedoeld met het gezegde: vrouwe. In de vroege kerk waren er twee meningen. Men dacht aan een voornaam vrouwe, een moeder in Israël en haar kinderen. Maar de vraag kwam naar voren wie dan haar man was. Er waren er ook die zeiden dat Johannes met de uitdrukking vrouwe en haar kinderen de gemeente op het oog had. Deze gedachte is aannemelijk, want de gemeente wordt vrouwelijk aangeduid. Daarvoor is grond in de Heilige Schrift. In Efeze 5 wordt het huwelijk gezien

als een afschaduwing van Christus en Zijn gemeente. Christus is de Bruidegom en de gemeente is Zijn bruid. Treffend is de vergelijking die Johannes geeft. Hij heeft het over het bezit van de bruid: die de bruid heeft, is de Bruidegom (Joh. 3:29). Weer gaat het over Christus en Zijn bruid. Zijn gemeente. Nu is die gemeente uitverkoren, zegt Johannes. Dat betekent dat zij door Christus is gesticht en dat zij de naam christelijk draagt. De gemeente is christelijk in alles wat dat inhoudt. De leden zijn tweeledig gelijk dat van de ranken gezegd wordt (Joh. 15). Aan het getuigenis van Christus mogen we niet voorbijgaan als ook mogen we de uitdrukking 'uitverkoren' niet overtrekken en het mag ook niet leiden tot fatalisme. In de prediking dient een plaats te hebben wat de Dordtse Leerregels aangeven als de onfeilbare vruchten van de verkiezing in het Woord van God aangegeven als daar zijn: het waar geloof in Christus, de droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid enz. en die kenmerken in zichzelf met een geestelijke blijdschap en heilige vermaking waarnemen. De aansporing behoort er te zijn om die levenseigenschappen te kennen. Ook dient aan de orde te komen hoe die levenseigenschappen gekend worden in de praktijk van het geestelijke leven.

De waarheid kennen

Wat Johannes verder schrijft, moet ook de aandacht hebben. Het heeft ambtsdragers en leden van de gemeente wat te zeggen. Er wordt wat voorgehouden. Naast het doorgeven van zijn liefde tot de gemeente wijst hij ook op allen die de waarheid kennen. Ook zij kennen een band doordat zij de waarheid kennen. Dat werkwoord 'kennen' komen we bij Johannes veel tegen. Zowel in zijn evangelie als in zijn brieven. Het heeft een voorname plaats en dat is juist. Want 'kennen' is een levenskenmerk van het geestelijke leven. In het hogepriesterlijke gebed heeft Jezus tot Zijn Vader gebeden. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen

God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt (Joh. 17:3). Het echte, ware, blijvende kennen geschiedt door de werking van Woord en Geest in hart en hoofd. Als beeld kunnen we denken aan wat geschreven staat van Lydia. Haar hart werd door de Heere geopend en zij nam acht op hetgeen van Paulus gesproken werd (Hand. 16:14). Dit ware kennen nu gaat het hele leven beheersen en leiden. De apostel spreekt van een kennen en een vervolgen te kennen. Het is Paulus persoonlijk niet vreemd. Paulus die wij hoog hebben staan wat de genade des Heeren betreft en ook wat zijn kennis, werklust en ijver betreft, zegt van zichzelf: Nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben (1 Kor. 13:12). Lees er niet overheen. Ook ik! Prat gaan op, zich veel voelen of zich groot weten met zijn kennis is geen kenmerk van een dienstknecht van de Heere. De Heere werkt altijd op de zelfvernederingsaan en de werking van de genade wordt daarbij bemerkt en gehoord. Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uwe Naam

geef eer. Zo was het ook bij Johannes en de liefde des Heeren drong hem om een hart onder de riem te steken. Aan wat hij van zichzelf zegt heeft hij, zoals we weten, toegevoegd: 'maar ook allen die de waarheid gekend hebben.' Allen die deelgenoot zijn van de genade van de Heere Jezus, de liefde van God de Vader en de gemeenschap van de Heilige Geest, weten zich aan jullie verbonden. Er is de overtuiging dat de Heere wereldwijd werkt. Ook nu. Het is ontroerend wanneer men in het Oosten of het Zuiden van de wereld hoort: wij bidden voor jullie. Dat is hopelijk toch niet beschamend? Laat de belijdenis: ik geloof een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen, de verging der zonden, ons niet aanklagen. Dat die belijdenis ons dringe om contact te hebben met allen in ons land die de waarheid kennen. Dan zijn er in de kerkelijke muur openingen en dat doet wat. Het werpt vrucht af.

M.C. Tanis

*De Heere werkt
altijd op de
zelfvernederings-
aan en de
werking van
de genade
wordt daarbij
bemerkt en
gehoord.*

Kerkelijk actueel

De leer

U hebt verleden week kunnen lezen dat de Evangelischen steeds meer belangstelling krijgen voor de klassiek Gereformeerde leer. In hoeverre dit een betrouwbare constatering is, kan ik niet beoordelen. Het is echter wel heel opmerkelijk. Sinds vele jaren bestaat er in de vrije groepen juist een verzet tegen een vastomlijnde belijdenis. Het lijkt me een nuttige zaak dat de leer in zicht komt, ook in die sector van de kerk.

Het heeft vooral ons als Gereformeerde gezindte veel te zeggen. We zien allereerst dat de geschiedenis zich voltrekt met golfbewegingen. Na een bepaalde actie volgt weer een reactie. De these roept de antithese (een tegenstelling) op, volgens Hegel. We moeten er op bedacht zijn dat de dingen zich op die manier voltrekken. Zo gaat het ook onder ons. Ook onze kerkelijke wereld kent deze wisselende tonen. Zijn we aanvankelijk voor de Gerefor-

meerde leer, er komt een tijd dat we deze leer kritisch gaan bekijken zodat deze ons tenslotte dreigt te ontglippen. We moeten uit deze ontwikkelingen lering trekken. Deze ontwikkelingen kunnen ook duiden op de breedte van de Evangelische groepen. Er zijn allerlei vleugels; er is bijvoorbeeld ook een groep, die nauw verwant is met het Puritanisme, waardoor men dichter bij de kerken staat. Dat maakt ons voorzichtig om een te makkelijk oordeel over deze gemeenten

*Het spreken
van Christus en
de apostelen
werd
beschouwd
als een vorm
van onderwijs.
Dit geeft
aan dat we
de prediking
vooral ook
moeten zien
als een vorm
van kennis-
overdracht.*

te vellen. Men heeft ongetwijfeld ontdekt dat gevoel alleen geen leidsvrouwe zijn kan. Kennis van Gods Woord en de belijdenis is als een geraamte. Een lichaam zonder geraamte is een weekdier, een slak. Het is een dier dat alleen maar slap en plat ligt, zonder gestructureerde beweging. Wat is gevoel zonder kennis?

Deze ontwikkeling gaat in de Reformatorische kerken juist samen met een verminderde belangstelling voor de leer en de belijdenis. Ds. Polinder heeft dat recent aangegeven in een lezing voor een bijeenkomst van de mannenbond. Hij signaleerde de gevaren van de allesoverheersende gevoelscultuur. "Tegenwoordig veranderen mensen van kerk zonder enige principiële reden, enkel omdat men elders een fijner gevoel krijgt door de sfeer en muziek. De catechismuspreek, die volgens sommigen vervangen moet worden door themadiensten, vaak toegespitst op bepaalde groepen, staat onder druk".

Deze afnemende belangstelling bestaat al langer. Gaan we nu als kerken rechts ingehaald worden door de vrije gemeenten? Wat daar gebeurt, moet dan temeer voor ons een waarschuwing inhouden. Deze signalen roepen ons op tot bezinning. Hoe kunnen we het tij keren?

Misschien vraagt u zich af waarom de leer zo belangrijk is? Gevoel is veel aangenamer en warmer dan allerlei stellige waarheden. Misschien komt de voorkeur voor het gevoelsmatige leven wel door de popcultuur, waarin ook alles draait om gevoel en opzweepende klanken. De oorzaak kan ook dichterbij liggen. De kerk verwaarloost zelf de kracht van het onderwijzen in de voorzegde leer. Catecheten zien er geen brood meer in om de jeugd vaste formules te laten leren. Preken worden steeds meer versimpeld, zodat kerkgangers alleen maar melk voorgeschoteld krijgen. Verder leveren de kerkgangers ook hun deel: alles moet simpel en kinderlijk en kinderachtig zijn, zo lijkt het wel.

Het woord "leer" komen we in de Heilige Schrift op meerdere plaat-

sen tegen. Dit woord geeft aan dat de Bijbelse waarheden een geheel vormen. Reeds de Heere Jezus Zelf onderwees de leer (Mark.1:17; Joh.7:16,17; 18:19). Soms betekent dit woord (didachè) de handeling van het leren en onderwijzen, soms heeft het betrekking op de inhoud van dit leren. Ook de apostel Paulus gebruikt het woord meermalen (Rom.6:17; 7:17; enz). Het spreken van Christus en de apostelen werd beschouwd als een vorm van onderwijs. Dit geeft aan dat we de prediking vooral ook moeten zien als een vorm van kennisoverdracht. Het is verleidelijk om enige stichtelijke waarheden te zeggen of zich te richten op ontroering en emotie, maar we hebben in de kerk onderwijs nodig. Gevoelige beroering gaat snel weer voorbij, maar onderwijs heeft blijvende waarde. Daardoor worden we gefundeerd in de waarheid van Gods Woord. Zo ontstaan er schriftuurlijke christenen, wier voeten op een rotssteen gezet zijn. De Heere Jezus heeft er telkens weer op gewezen dat we in Zijn Woorden moeten blijven. Paulus noemt deze woorden gezond; het is de goede leer. Calvijn noemt het geloof kennis.

De leer is dus van het grootste belang. De geloofsleer en het belijden daarvan levert veel vrucht op. Eén aspect is gelegen in de totaalvisie die we krijgen als we kennis hebben van de leer. In een preek gaat het niet alleen om de waarheid van die ene tekst, maar ook om het geheel van de Bijbelse leer. Een goede regel is: Schrift met Schrift vergelijken. Scriptura sui ipsius interpres (de Schrift is haar eigen uitlegger). Wordt dit verwaarloosd, dan ontstaat het gevaar van Biblicisme (leven bij losse teksten). Of we beperken ons slechts tot allerlei dingen die ons goed in het gehoor liggen, waarheden die we graag horen, met voorbijgaan aan het overige. Aan dit gevaar is de Evangelische beweging niet ontkomen, maar ook de kerk gaat hieraan mank. De gezonde leer, de belijdenis wil ons daarvoor behoeden en geeft ons een evenwichtige visie op de gehele leer. Eenzijdigheden liggen op de loer. Ieder wil dan op zijn

eigen manier zalig worden. Men heeft een eigen Bijbel, die nooit tegensprekt maar altijd bemoedigt en troost. Hierdoor is de kerkelijke wereld overspoeld. Niet alleen in oppervlakkige beschouwingen, maar ook in de meest bevindelijke kringen. Predikers kunnen de wereldse mens willen ontzien, maar ze kunnen ook de bevindelijke mens willen sparen en opbouwen in de eigen vroomheid. Ik las in dit verband enkele uitspraken van Ds. W. M. Dekker, die pleitte voor een provocerende prediking. "De crisis van kerk en geloof biedt een kans om de Bijbel beter te verstaan, lichtte dr. Dekker vorige week tijdens de presentatie van zijn boek in Kampen toe. Gelovigen zijn gewend om zich bij het Bijbellezend af te vragen: Wat spreekt mij aan? Ik ben bang dat we daar vaak mee bedoelen: wat vind ik fijn, wat bevestigt mijn denken, mijn voelen, mijn leven?" Dr. Dekker, zoon van IZB-docent dr. Wim Dekker, verzet zich tegen die manier van omgaan met de Bijbel. „Ik denk dat het vruchtbaarder is om te vragen: Wat spreekt mij tegen? Wat ergert mij? Wat vind ik eigenlijk onverdraaglijk?"

De hoorder zal zulke vragen niet zo snel stellen, maar het zal er wel van moeten komen. In ieder geval moet de voorganger evenals Paulus wel weten van de prediking van het kruis die de Joden een ergernis is en de Grieken een dwaasheid. Natuurlijk beseffen we allemaal wel tot op zekere hoogte dat we de gemeente de volle raad Gods moeten voorhouden en dat de Heilige Geest de kerk in alle waarheid leiden zal. Durven we echt tegen de geest van de tijd in te gaan of sluiten we ons daar juist bij aan? Vanuit het managerpastoraat hebben velen in onze kerken de preek aangepast aan de wensen van het volk. U moet dan denken aan beeldend preken en het overnemen van strategieën uit de wereld. Maar dit is niet het enige. Ik vrees dat wij allen, u en ik, als voorgangers onbewust of zonder het te beseffen offeren op het altaar van de mens. We kunnen over "zonde" spreken op een wijze, die niemand echt pijn doet. We kunnen voorbijgaan aan die woorden

van de Zaligmaker, waarin Hij het volk van Zijn dagen kinderen van de duivel noemt of gepleisterde graven. Het is vreemd, maar juist de woorden van Christus worden het meest aangepast en versmald tot een alleen maar vriendelijk Evangelie. Maar de offerande aan het kruis krijgt pas echt betekenis, als we inzien dat we onverzoend met God leven en ons gedragen als vijanden van het kruis. Begrijpen wij wel dat niet het welbevinden van de zondaar maar de eer van God op het spel staat? Ik zou hartelijk wensen van die waarheid nog meer doordrongen te zijn in mijn prediking.

Het gaat niet alleen om het sola scriptura, maar ook om het “tota scriptura”. Israël mocht het beloofde land intrekken ten tijde van Jozua. De Heere had hen het hele land beloofd. We zouden natuurlijk menen dat zij heel Kanaän zouden willen bezitten. Maar dat gebeurde niet. Ze namen al snel genoeg met huizen en akkers, die makkelijk te veroveren waren. Ze lieten heel veel land zo maar aan de vijanden over. Jozua moest hen daarom vermanen. Het volk zag op tegen de moeiten van de strijd. Dat bracht later allerlei ellende over hen. Vreemd dat een mens zich in geestelijke zaken beperkt tot het eerst haalbare, tot het voor de hand liggende. Wie zich beperkt tot een enkele belofte, leeft ver beneden de stand. De gehele schrift is gegeven. Besef dan ook dat het Woord genoemd wordt met namen, die vrees inboezemen. Het is het zwaard des

Geestes, het is een tweesnijdend scherp zwaard, het wordt vergeleken met scherpe pijlen. Denkt u eens aan Josafath. We vinden van hem een mooi voorbeeld hiervan. Hij zou gaan strijden met Achab, de koning van Israël. Dat was op zichzelf al een verkeerde zaak. Er waren vierhonderd profeten van Achab die allemaal hun zegen uitspraken over het voornemen van Achab om te strijden tegen Ramoth in Gilead. Vierhonderd voorgangers riepen in koor dat het plan goed was en dat de koning zijn wensen zou verkrijgen. Er was er niet één die hem waarschuwde. Ze vonden het niet nodig om eerst de Heere te vragen. Hun boodschap was altijd naar de wensen van de hoorder. Het waren allemaal predikers van de “algemene verzoening”. Profeten zonder zwaard. Achab was er tevreden mee en ze gaven hem rust. Josafath echter durfde de moed te hebben om na die vierhonderd de vraag te stellen of er soms nog een profeet des Heeren was? Hij zou in onze tijd wel behoren tot die kerkgangers die nooit tevreden gesteld kunnen worden en die iedereen afkeuren. Toch stelde hij zijn vraag. Hij voelde als vanzelf aan dat Achabs profeten onbetrouwbaar waren. Hoe kon hij dat dan weten? Ik vermoed dat hij hun boodschap niet vertrouwde. Hij wist veel te goed dat een profeet niet altijd over zegen sprak en nooit over de vloek. Zijn eigen geweten heeft hem bovendien gewaarschuwd. Er bleek nog een profeet te zijn, Micha, de zoon van Jimla. Deze Micha zou ook door

ons in onze tijd weggezet worden als een oordeelsprofeet, een zwartgallige dominee, die onbarmhartig en hard zijn hoorders negeerde. Een Johannes de Doper die tegen Herodes durfde te zeggen waarop het staat. Deze Micha zat in de gevangenis. Gods knechten zullen ook nu wel eens beleven dat zij door de vierhonderd worden gemeden. Micha werd geacht niet te behoren tot de goede profeten; hij was geen collega. U kent de afloop. Micha profeteerde de ondergang. Het is dan wel zaak dat we, als we de zuivere waarheid begeren zoals Josafath, de boodschap ook opvolgen, hetgeen de koning helaas niet deed. Dit voorbeeld geeft wel aan dat niet iedere profetie van Boven is ingegeven. En dat kunt u horen aan de boodschap, aan het spreken naar de mond van Jeruzalem. Maar wat is dan de zegen van een preek, die ingaat tegen de publieke wensen? Dat Woord breekt ons en onze plannen en werken af om uiteindelijk bewaard te mogen blijven voor de ondergang. Dat heeft Achab niet begrepen. Zoek de reine leer, zoek de rechte bediening van het Woord. Zoek de gehele waarheid, ken uw belijdenis. Er was in Utrecht indertijd een vrouw die het wel eens had over een eerlijke preek. Daar ligt alles in. Dan hoort u op z'n tijd ook een zodanige ruimte in het Woord, dat ook u kunt behouden worden. En dat is toch het grootste wonder!

P. Roos

Vierhonderd voorgangers riepen in koor dat het plan goed was en dat de koning zijn wensen zou verkrijgen. Er was er niet één die hem waarschuwde.

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (68)

“... en zó waarachtiglijk het nieuwe en eeuwige testament en verbond der genade deelachtig zijn mogen, dat wij niet twijfelen of Gij zult eeuwig onze genadige Vader zijn, ons onze zonden nimmermeer toerekenende, en met alle dingen aan lichaam en ziel verzorgen, als Uw lieve kinderen en erfgenamen.”

Het is een Psalmvers, teer van inhoud en geliefd bij velen: “Gods verborgen omgang vinden zielen, waar Zijn vrees in woont. 't Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden, naar Zijn vreeverbond getoond...” Het is een echt bevindelijke Psalm die hier wordt gezongen. Dat betekent:

een Psalm die weergeeft wat de Heilige Geest doet in het leven van degenen in wier hart Hij woont. Wat doet de Heere in het bestaan van Zijn kinderen? Hij maakt Zichzelf bekend! Hij doet weten wie Hij is. Hij geeft kennis aan gaande Zichzelf. Die kennis is de

zaligheid! Zijn het geen woorden van de Heere Jezus: *"Dit is het eeuwige leven: dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus die Gij gezonden hebt!"* [Joh. 17: 3]. God te kennen – althans in de mate als Hij Zich te kennen geeft – dat is de zaligheid.

Calvijn schrijft bij vers 14 van deze Psalm 25: *"Met andere woorden verzekert Hij, wat Hij tevoren gezegd had, namelijk dat God voor alle vromen een Leermeester en Onderwijzer zal zijn."* De woorden van de onberijmde Psalm luiden: *"De verborgenheid des Heeren is voor degenen die Hem vrezen; en Zijn verbond om hun die bekend te maken."*

Schatten van het verbond

Wat ik nu in dit psalmvers zo mooi vind, is dat hier beleden wordt dat de schatten van het verbond open gaan. Van het eeuwige en enige verbond Gods. De Heere belooft hier immers aan degenen die Hem vrezen, dat Hij aan hen iets van Zijn verborgenheden zal tonen. Die geopenbaarde geheimenissen, die worden hier samenvattend genoemd: Zijn verbond. Ik geef opnieuw Calvijn het woord: *"Waar de godzaligheid de boventoon voert, bestaat er geen gevaar, dat wij tevergeefs naar God zullen vragen. Wel is dus het verbond van God een verborgenheid, boven het menselijke begrip verheven, maar omdat God niet vruchteloos gezocht wil wezen, zullen ook allen die met rechte ijver zich toelaggen op het dienen van Hem, onder de leiding des Geestes komen tot de hemelse wijsheid, die juist op hun geluk is toegelegd."* De Heere opent dus de schatten van Zijn verbond.

Vorige keer al hebben we de vinger gelegd bij het feit dat Olevianus in het gebed van het formulier het verbond der genade noemt, ofwel *"het nieuwe en eeuwige testament."* Dit keer luisteren we nog even verder, en zoeken antwoord op de vraag op welke wijze en met welke bedoeling hij hier dat verbond noemt.

Ik herinner aan een zinsnede uit het leerstellig gedeelte van het formulier, waar gezegd wordt dat de Heere Jezus het heilig avondmaal heeft ingesteld, *"opdat wij*

vastelijk zouden geloven dat wij tot dit genadeverbond behoren." In dit gebed komt deze gedachte nu terug. Maar dan in die zin dat aan de Heere wordt gevraagd om de zekerheid daarvan, de persoonlijke zekerheid in het binnenste. Immers, het gebruik van het sacrament werkt niet automatisch het geloof en de zekerheid van het geloof. Wie dat meent, is gevallen in een Roomse valkuil. Christus heeft aan Zijn kerk het sacrament van de dis des verbonds gegeven tot versterking van het dikwijls zo zwakke geloof. Maar Hij schonk tegelijkertijd ook Zijn Geest, wiens werk het is het geloof te werken en het te versterken. Weliswaar mag het sacrament daartoe het middel zijn, maar het is en blijft het werk van Gods Geest. En om die genade wordt hier gebeden.

Twijfelen

"... dat wij niet twijfelen...", zo lezen we. Dat kan immers zomaar gebeuren. Thomas kon het maar niet geloven dat Zijn Meester uit de dood herrezen was. Hij twijfelde. En zelfs als een enkele week later de Heere Jezus Zijn discipelen ontmoet op de berg in Galilea, is het dat we lezen: *"doch sommigen twijfelden..."* [Matth. 28: 17]. Twijfel is tegengesteld aan het geloof. Het verdraagt zich niet met het geloof. We moeten niet menen dat bij geloof toch altijd twijfel hoort. In het geloof is geen twijfel. Daarentegen: in de gelóvige is maar al te vaak twijfel. Gods kinderen leren hun twijfel kennen als zonde; als gebrek aan dat vertrouwen dat de Heere zo waard is. *"Al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig!"*, zo zegt de Heere. Maar al te dikwijls klimmen er in de harten van de gelovigen allerlei ja-maars op. Verdachtmakingen van de Heere, gering denken van de Heere, twijfel aan Zijn Woord en belofte. En dat, terwijl de Heere erop aandringt om te *"begeren in geloof, niet twijfelende. Want die twijfelt is een baar der zee gelijk, die van de wind gedreven en op- en nedergevoeren wordt"* [Jak. 1: 6].

Welnu, het formulier legt Gods kerk op de lippen om te bidden:

"... dat wij niet twijfelen!" Waaraan niet twijfelen? Daaraan niet, dat het verbond van God overvloedig is van de heilsweldaden die voorhanden zijn. Lees eens aandachtig de opsomming die gegeven wordt. Allereerst: Gij zult eeuwig onze genadige Vader zijn. Vervolgens: Gij zult ons onze zonden nimmermeer toerekenen. Daarnaast: Gij zult ons met alle dingen aan lichaam en ziel verzorgen. Ten slotte: wij zijn Uw lieve kinderen en erfgenamen. Wat een kostbaarheden! Dit alles en nog veel meer is in het verbond Gods besloten. *"Geef, o Heere, dat wij daaraan niet twijfelen. Niet alleen dat al deze zegeningen bij U beschikbaar zijn. Maar méér nog dan dat, dat U ze mij geven wilt. Ja, dat ze mij door het waarachtig geloof deelachtig zijn!"* Zo wil ons formulier tot het gelovige bidden brengen. Niet twijfelen daaraan, maar waarachtig geloven in die God die belooft en Wiens Woord waarachtig en betrouwbaar is. En die door Zijn almacht al mijn twijfel verdrijven kan. Om Christus' wil.

Testament

Verbondsweldaden – dat zijn het die hier worden opgesomd. Ze vloeien voort uit het eeuwig welbehagen van de ontfermende God, vanuit de innerlijke ontfermingen van Zijn barmhartigheid. Ze zijn verworven door het verzoeningswerk van Christus, de Middelaar van het nieuwe verbond. Ze worden geschonken en deelachtig gemaakt door de Heilige Geest die het uit Christus neemt en het aan zondaren verkondigt. Alles wat dienstbaar is aan de enige troost in leven en in sterven, komt voort uit *"het nieuwe en eeuwige testament, het verbond der genade."*

In zijn bekende boek over het genadeverbond geeft Thomas Boston aan *"wat de erfenissen zijn die in Christus' testament nagelaten zijn aan arme zondaren uit de mensheid, aan Zijn erfgenamen."* Hij geeft in dat verband de volgende type-ring: *"In het algemeen is dátgene aan hen nagelaten wat voldoende is om hen gelukkig te maken voor tijd en eeuwigheid, namelijk al de verbondsweldaden die ontvangen moeten worden door het geloof. Deze zijn Christus Zelf en*

Christus heeft
aan Zijn kerk
het sacrament
van de dis
des verbonds
gegeven tot
versterking van
het dikwijls zo
zwakke geloof.

alle dingen in en met Hem. (...) Er zou geen einde aan komen wanneer we ze elk afzonderlijk in detail zouden overdenken. U hebt het boek van het testament, zowel het Oude als het Nieuwe, in uw handen. Lees het ijverig en met toewijding als Christus' testament – dat is het ook werkelijk! – en u zult op elke bladzijde de onnaspeurlijke rijkdommen ontdekken.”

De kleine opsomming die het formulier op deze plaats geeft, begint wel heel wezenlijk: dat God eeuwig onze genadige Vader is. Het gebed is erop gericht, dat daaraan niet zal worden getwijfeld. De volkomen zekerheid van het eeuwige Vaderschap. Te weten: de eeuwige God is om Christus' wil mijn lieve Vader. En ik ben door genade Zijn lieve kind en erfgenaam. Om bij deze vaste wetenschap te mogen leven, heeft Christus het sacra-

ment ingesteld. Opdat in het leven van de Zijnen elke twijfel daaraan zou zijn uitgebannen. En waar die ongeloofstwijfel de kop opsteekt, wil de Heere door het nuttigen van het brood en de wijn aan Zijn tafel het geloof weer vaste grond geven.

Onlosmakelijk daaraan verbonden is het weten van de vergeving der zonden: *“ons onze zonden nimmermeer toerekenende...”* Nimmermeer, dat is: nu niet en ooit niet. Tot in eeuwigheid niet. Omdat de zonden van Gods kinderen zijn toegerekend aan hun oudste Broeder, die met Zijn dierbaar bloed voor al hun zonden volkomen heeft betaald en hen uit alle heerschappij van de duivel heeft verlost.

Ook deze weldaad is er nog: dat U mij met alle dingen aan lichaam en ziel zult verzorgen. Gods kerk

is met het bloed van Christus niet alleen gekocht voor de eeuwigheid, maar ook voor deze levenstijd. De Heere bewaart hen also dat zonder de wil van hun hemelse Vader geen haar van hun hoofd vallen kan. Ja ook, dat hun alle ding tot hun zaligheid dienen moet. Hij zorgt!

Dit alles en vele weldaden meer zijn begrepen in het verbond van Gods genade. Ze vloeien als een kostbare schat daaruit voort en mogen door het geloof worden ontvangen. Als nu dat geloof er maar is... *“Weerboud o Heer' Uw knecht, dat hij zijn hart niet hecht aan dwaze hovaardij...”*

J.M.J. Kieviet

Gods kerk is met het bloed van Christus niet alleen gekocht voor de eeuwigheid, maar ook voor deze levenstijd.

Vragenrubriek

De liefde van de zondares

Er is een vraag over de uitdrukking: *“Die weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief”*. We vinden deze woorden uit de mond van de Heere Jezus in Lukas 7:47. Laten we de bekende geschiedenis van de liefde van de zondares eens nagaan. De Heere Jezus ligt aan in het huis van Simon de farizeër. Het wordt voor Hem een pijnlijke ervaring, want Simon treedt nu niet bepaald als gastheer op. Daarin laat hij de Heere voelen hoe hij over Hem denkt. Tevens doet hij zo ook uitkomen hoe hij over zichzelf denkt! Hij voelt zich hoog boven anderen verheven. En zeker boven die vrouw, die daar maar zo maar binnenkomt en aan Jezus' voeten gaat liggen. Simon hoort bij degenen die vreemdeling zijn van het ontdekkend werk van de Heilige Geest. En wie daar vreemdeling van is, is ook vreemdeling van Gods liefde, welke zich immers uitstrekt tot zondaren! En wie niets weet van het wonder van Gods oneindige zondaarsliefde, heeft vanzelfsprekend ook

geen wederliefde. Als Simon zijn blik laatdunkend laat rusten op die vrouw en Jezus, gaat de Heere Jezus hem onderwijzen. In plaats van beledigd weg te lopen (dat zou ik gedaan hebben) gaat de Heere Jezus hem nog geduldig onderwijs geven ook. Wie weet is het die Simon nog tot zegen geweest en is hij ook als een groot zondaar aan Jezus' voeten terecht gekomen. Het is in ieder geval te hopen voor hem. Want als we in onze eigengerichtigheid sterven, zullen we net als anderen toch *naakt* voor God komen te staan!

De Heere Jezus spreekt een gelijkenis uit van een man die een grote schuld had en van iemand die een geringe schuld had. Beide konden hun schuld echter niet voldoen, ook de man met die geringe schuld niet. Ook die man was dus arm, net zo arm als die andere schuldenaar. Geen penning om te betalen! Die man zag dat echter niet in. Hij vond dat het nogal meeviel. Zeker in vergelijking met die ander, die alles er doorgejaagd

had. Die had reden om zich te schamen, maar hij? Het was een meevallertje dat hij dat geringe bedrag niet hoefde terug te betalen, maar hij vond dat eigenlijk maar heel gewoon. De kwietschelding deed hem eigenlijk niks en daarom voelde hij ook weinig genegenheid voor zijn weldoener. Het was eigenlijk heel vanzelfsprekend dat het kleine bedragje hem kwijt gescholden was. Niet meer dan normaal, vond hij.

Simon, ten voeten uit! Het was geen man die had leren leven van Gods vergevende zondaarsliefde. O nee, hij zou niet durven beweren dat hij een volmaakt mens was. Maar moet je nou toch dat mens daar zien liggen en snotteren. Als ze dat bij hem gewaagd zou hebben!

Die weinig vergeven wordt, heeft weinig lief, zegt Jezus. De Heere bedoelt: die heeft helemaal niet lief! Want hoe kun je iemand nu een beetje lief hebben? Iemand een beetje aardig vinden, dat gaat nog wel. Maar je hebt lief, of niet. En

Ook die man was dus arm, net zo arm als die andere schuldenaar. Geen penning om te betalen!

Aan alles is
te zien, hoe
groot haar
liefde is. En
die is zo groot,
omdat haar
zondebesef zo
groot is.

Simon heeft in het geheel niet lief. Zijn liefdeloosheid wordt hem door de Heere Jezus duidelijk uiteengezet. Zijn liefdeloosheid jegens zijn naaste was een bewijs van liefdeloosheid tegenover God! En meende Simon nog een stralend voorbeeld te zijn voor anderen, nu wordt door de Heere Jezus die vrouw, die een zondares was, aan hem ten voorbeeld gesteld! Zie eens hoe groot haar liefde is! Ze weet niet wat ze doen moet om haar liefde tot de Heere te uiten. De liefde van een mens tot de Heere is altijd een gevolg van de ervaren liefde van Hem tot de mens. Zij heeft kennelijk het wonder van Gods vergevende zondaarsliefde ervaren. Zij had bij ontdekkend licht zichzelf gezien. De Heere Jezus zei niets teveel, toen Hij ook nu nog zei, dat ze veel zonden had bedreven. Ze moest het met Hem eens zijn. Er was geen slechter mens op de ganse aarde, dan zij. O, wie was zij tegenover die goede en trouwe Heere! Het besef van Gods goedheid doet het hart breken in duizend stukken. En Jezus, als de grote Medicijnmeester, heelt verbrokenen van harte, die in hun zonden en ellenden, tot Hem zich ter genezing wenden. Hoor maar weer: Hij bevestigt wat ze reeds mocht geloven: Uw zonden zijn u vergeven! Dat is het enige wat een ontdekt zondaar vertroosten kan:

Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord!
Nu zul jij, Simon, nooit die liefde in je hart ervaren, voordat ook jij zult hebben gezien dat ook jij een zondaar bent, een doelmisser, een rasechte zoon van Adam. Want wie zijn zonde niet ziet, zal niet tot belijdenis van zonde komen. En dat is toch echt *de weg waarin* de Heere de zonde vergeeft. Zie maar naar deze vrouw, Simon. Aan alles is te zien, hoe groot haar liefde is. En die is zo groot, omdat haar zondebesef zo groot is. Want dat is en blijft toch, nog eens, *de weg waarin* de Heere onze schuld vergeeft.
Dus als de Heere zegt: Haar zonden zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad, spreekt Hij van de weg waarin Hij de schuld vergeeft. Die grote liefde is bewijs van groot zondebesef en waar berouw. Dat is, opnieuw, *de weg waarin* elk zondaar delen mag in Gods genade.
De Heere spreekt hier niet van *de grond* waarop de Heere ons onze zonden vergeeft. De grond ligt buiten ons, in het Lam Gods, Die Zijn dierbaar bloed gaf tot verzoening der zonden. Het waren allemaal even grote zondaren en zondaressen daar, in het huis van Simon, de trotse Simon inclusief. Er was daar maar Een, Die zonder zonde was. Die in de wereld kwam, niet om te veroordelen,

maar om veroordeeld te worden. Tot zonde is Hij gemaakt. Opdat zij die zonde zijn, zouden worden vrijgesproken van schuld en straf en oordeel en een recht zouden ontvangen op het eeuwig, zalig leven. Christus wordt door de Simons verworpen. Zie maar eens hoe die Hem behandelt! Maar Christus heeft daarboven nog Gods toorn gedragen. Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen. En wie door het geloof dieper en verder wordt ingeleid, niet alleen in de weg waarin de Heere de zonde kwijtscheldt, maar ook in de grond waarop Hij dat doet, zal nog dieper buigen, zich nog groter zondaar gevoelen. Maar die zal ook dieper de liefde voelen tot de lieve Bruidegom, Die zo schoon en goed en volmaakt is. Gods liefde is een eeuwige liefde. Maar dat wordt de wederliefde ook. Waar dat vuur eenmaal ontbrandt in het mensenhart, daar zal het tot in eeuwigheid oplaaien. En hij die leefde in ongerechtigheid of vertrouwde op eigengerechtigheid, die zal straks een 'ontvangst' hebben daarboven, waarbij die van de Heere Jezus in Simons huis in de verste verte niet te vergelijken valt. O viel u al als een verloren mens in Zijn armen?

K. Hoefnagel

Sprekend verleden

Simon Oomius Een kerk in 't klein - 6

Zichzelf kennen

We onderzoeken vaak heel nauwkeurig ons lichaam in verband met onze gezondheid. Ook veel andere dingen worden nauwkeurig nagespeurd. Dan mag het onderzoek van onszelf en van onze zielen zeker niet nagelaten worden. Een spreuk die onder de heidenen heel bekend was luidt als volgt: 'Ken uzelf.' Een andere

spreuk luidt: 'Het is de grootste wijsheid zichzelf te kennen.' Het zal een mens niets baten als hij allerlei bijzonderheden weet uit de natuur en zichzelf niet kent. Terecht is geschreven: "Probeer uzelf te kennen. Omdat gij veel beter en waardevoller bezig zijt als gij uzelf kent, dan als gij, uzelf vergetend, kent de loop van de sterren, de krachten van de

kruiden, de lichaamsgesteldheid van de mensen, de natuur van de beesten en als gij de kennis van alle hemelse en aardse dingen zou hebben." Soms onderzoeken wij andere mensen zeer nauwkeurig. Daarin kunnen we ons schuldig maken aan zonde. Dat gebeurt als we anderen onderzoeken met de bedoeling onze boze gedachten te voeden. Het zou beter zijn onszelf

te onderzoeken en te beproeven. Een heidense denker heeft gezegd dat er net zoveel bladeren aan een eik zitten als dat er zonden zitten in het hart. Het is beter allereerst naar eigen zonden te zien dan heel scherp te letten op de zonden van anderen.

Bedreven zonden

Terugzien op de zonden van de afgelopen dag geef stof tot roepen uit de diepte tot God en tot vernedering voor God. Er is reden de Heere te loven voor datgene wat door genade aan goeds gedaan mocht worden. Bij het zelfonderzoek aan het einde van de dag moet bezien worden welke plichten niet nagekomen zijn en welke zonden er gepleegd zijn. Wie hongerigen niet te eten geeft, wie vreemden niet herbergt, wie naakten niet kleedt, doet zonde. Het is zonde de naaste niet geholpen te hebben. Het lasteren van de naaste is zonde, maar ook het niet bevorderen van zijn goede naam is zonde. Het dient bezien te worden onder welke omstandigheden gezondigd is, op welke tijd en plaats en op welke manier. Wie zelf veel heeft en toch de naaste besteelt, doet groter kwaad dan een arme die steelt. Het onvolmaakt verrichten van goede dingen is ook zonde. Het is uiteraard goed naar de kerk te gaan. Maar tijdens de kerkdienst kunnen de gedachten afdwalen, kunnen we nadenken over zondige dingen, kunnen we zelfs op wraak zinnen. Er dient waakzaamheid te zijn tegen de zonde. Het is mogelijk terug te vallen in vroegere zonden. We lezen op blz. 184 "Want terugvallen in ziekten zijn gevaarlijk voor het lichaam, maar het terugvallen in zonden is niet minder gevaarlijk voor de ziel." Het is een goede zaak de woorden ter harte te nemen die de Zaligmaker tot de genezen verlamde sprak: 'Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede' (Joh. 5:14). Het terugzien op bedreven zonden geeft stof tot vernedering voor de Heere. We lezen daarvan in Daniël 9 'Bij ons, o Heere, is de beschaamdheid der aangezichten.' Het is een goede zaak zichzelf over zijn traagheid te

bestrafen. Het is plicht een vast voornemen te hebben om de staat van de ziel te verbeteren en voortaan de Heere vaster aan te kleven. De betering van het leven dient in daden betoond te worden.

Goede dingen

Er zijn niet alleen kwade, zondige dingen in het leven, maar er zijn ook veel goede dingen die de Heere geeft. Er dient dus niet alleen gelet te worden op zondige dingen, maar ook op de goede dingen. Er zijn er ook die alleen op de goede dingen letten en niet op de kwade dingen. Ook dat is niet juist. Op beide dient acht gegeven te worden. Soms denken we dat iets een goede zaak is terwijl het juist kwaad is. Saulus dacht in het vervolgen van de christenen een goede zaak te verrichten, terwijl het juist kwaad was. Het kan ook zijn dat iets op zich een goede zaak is terwijl we er kwade bedoelingen mee hebben. Vasten op zich valt niet af te keuren. Maar Izebel riep een vasten uit om de moord op Naboth te bedekken. Ook onze beste werken moeten dus nauwkeurig onderzocht worden. Als we iets goeds gedaan hebben, moeten we de waarheid en oprechtheid daarvan beproeven. Er is ook onderzoek nodig of er groei is in het goede en toename in de genade. We lezen immers in Psalm 92: 13 en 14 'De rechtvaardige zal groeien als een palmboom, hij zal wassen als een cederboom op Libanon.' Het is een goede zaak daarbij het heden naast het verleden te leggen. Er dient eerlijk nagegaan te worden of er in het goede iets gebrekkigs is. In de brieven aan de gemeenten in het boek Openbaring worden naast de goede zaken ook de zondige zaken genoemd. Het dient nagegaan te worden door welke middelen er sprake is van groei. Dan kunnen die ook in de toekomst van groot nut zijn. Wees verheugd over groei in het goede en moedig uzelf aan zo voort te gaan. We lezen op blz. 189 "Wij moeten ten slotte altijd God roemen vanwege Zijn genade. 'Want het is God Die in ons werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen' (Filipp. 2:13). En wij moeten Hem bidden

dat hij ons de volgende dag gelieve te versterken met kracht in de ziel (Psalm 138:3)."

Middelen

We moeten ons leven vergelijken met Gods wet. Daartoe is nodig dat we weten wat er in de Wet staat en wat de betekenis en reikwijdte van de afzonderlijke geboden is. Het is een goede zaak na te gaan wat de Heidelbergse Catechismus zegt van de tien geboden. Elk van de tien geboden dient één voor één nagegaan te worden. Welke zonden worden veroordeeld en welke deugden worden geboden. De vraag dient gesteld te worden: welke zonde heb ik gedaan en wat heb ik nagelaten? Teellinck vergelijkt het kijken naar de zonden met het kijken naar de sterren. Wie vluchtig naar boven ziet, ziet maar weinig sterren. Wie naar boven blijft staren, ziet al meer sterren. Zo is het ook met het kijken naar de zonden. Een vluchtige blik over hart en leven is ontoereikend. Er dient nauwkeurig toegezien te worden. We lezen op op blz. 190 "Wij moeten door ootmoedige gebeden een gedeelte van die ogenzalf van Christus kopen, opdat de ogen van ons gemoed, als zij daarmee bestreken worden, ziende zullen worden en wij zeggen met Job: 'Hoevele misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtreding en mijn zonde mij bekend' (Job 13:23; Ps. 26:2; 139:23)." Tenslotte geven we weer wat we lezen op blz. 191 "Wij moeten van harte willen hebben dat ons de rechtvaardigen slaan. En die ons in dit opzicht de waarheid zeggen, moeten onze vijanden niet zijn, zoals Paulus zei: 'Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?' (Gal. 4:16). Zij helpen ons op die wijze in het onderzoeken van onze wegen."

A.van Heteren

Wie hongerigen niet te eten geeft, wie vreemden niet herbergt, wie naakten niet kleedt, doet zonde. Het is zonde de naaste niet geholpen te hebben.

Kruispuntconferentie Belijdenis

Op D.V. zaterdag 16 juni 2012 houdt het LCJ de Kruispuntconferentie Belijdenis in Meerkerk. Deze dag is bedoeld voor jongeren die erover nadenken en/of van plan zijn om belijdenis te doen. Wat betekent het nu om belijdenis te doen? Wat is de inhoud van het ja-woord dat je geeft? Welke belemmeringen en aansporingen kunnen er zijn? Welke relatie is er tussen de doop en het doen van belijdenis? Hoe doe je belijdenis? En wat heeft het Heilig Avondmaal hiermee te maken? Leven deze vragen bij jou? Denk jij erover na om het komende seizoen op belijdeniscatechisatie te gaan? Verlang je ernaar om belijdenis af te leggen? Kom dan naar de Kruispuntconferentie Belijdenis! Een tweetal predikanten hoopt samen met ons bij dit 'kruispunt' stil te staan en na te denken over de twee deelthema's: Waarom zou je? en Hoe moet het? Wanneer: Zaterdag 16 juni 2012 van 09:30 – 17:00 uur. Waar: CGK Meerkerk, Tolstraat 47. Prijs: € 30,-. Opgave: www.lcj.nl/kpcblijdenis. Voor meer informatie kun je ook mailen of bellen naar Jeugdwerkadviseur Geertje Fokkema, glfokkema@lcj.nl of 06-12936826.

Kruispuntconferentie Huwelijk

Op D.V. zaterdag 9 juni 2012 organiseren het LCJ en de HHJO een boeiend en afwisselend programma ter voorbereiding op het huwelijk. Ben je net getrouwd of hoop je binnenkort te trouwen? Dan mag je deze conferentie niet missen! Je krijgt met veel vragen te maken. De Bijbelse visie op het huwelijk botst zo vaak met wat de maatschappij uitdraagt. Wat zegt Gods Woord nu over huwelijk en gezin? En wat dacht je van de communicatie tussen man en vrouw? Zijn er verschillen tussen de manier waarop man en vrouw elkaar iets vertellen en zo ja, welke? Een communicatiedeskundige zal hier van alles over vertellen! Ook hebben we nadrukkelijk aandacht voor vragen rondom (het beleven van) seksualiteit.

Wanneer: D.V. zaterdag 9 juni van 09.00 – 21.00 uur. Waar: HHK, Henri Nouwenstraat 14, Nijkerk. Prijs: €85,- per stel (€80,- als beiden studeren). Opgave: www.lcj.nl/kpchuwelijk of www.hhjo.nl/kpchuwelijk. Vul per persoon het aanmeldformulier in. Denk je na over trouwen of ben je nog niet zo lang getrouwd, schrijf je dan zeker in voor deze conferentie! Behoor je zelf niet tot de doelgroep, maar ken je wel jonge stellen in je gemeente of vriendenkring, attendeer ze op deze conferentie. Op verzoek en bij voldoende animo organiseren we de conferentie ook plaatselijk. Voor meer informatie kun je ook mailen of bellen naar Jeugdwerkadviseur Marieke de Vries: madvries@lcj.nl / 0652583877

De volhouder wint!

Ook dit jaar organiseert het LCJ weer een **Kinderappel -12**, een bijeenkomst voor kinderen van clubs en zondagsschool. Bij het thema *De volhouder wint!* luisteren we samen naar een Bijbelse toespraak, maar gaan we ook zelf aan de slag! Wie het langst volhoudt, gaat met de prijs naar huis! Er komt iemand iets vertellen en laten zien over kinderen voor wie het heel moeilijk is om vol te houden. En natuurlijk gaan we veel zingen en krijgt je iets leuks mee

Boekbesprekingen

P. Schalk (red.), Daar staan we voor, paperback, 121 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-30675.

De ondertitel luidt: 'Als christen present in de samenleving.' Met dit boek begint een nieuwe serie WeerWoord waarin actuele ontwikkelingen worden besproken die elke christen raken. Christenen dienen present te zijn in de samenleving. De druk vanuit de samenleving op de christenen neemt toe. We lezen in de inleiding: "Te denken valt aan het doorgesloten gelijkheidsdenken,

naar huis. Alle kinderen van 8-12 van harte welkom!

Plaats en tijd: D.V. 19 mei Noordoost, van 9:30-11:30 uur. Kijk voor meer info op www.lcj.nl/KAmin12 of bel de jeugdwerkadviseur (06-12936826).

Pinksterappèl

D.V. tweede Pinksterdag is er traditiegetrouw weer een Pinksterappèl georganiseerd door de jeugdvereniging van Ouderkerk aan de Amstel. Ook dit jaar zal dat weer plaatsvinden in de grote kerk van Weesp. De middagbijeenkomst begint om drie uur en de avondbijeenkomst om zeven uur. Het thema voor de dag is: "Want de Geest spreekt alle talen" 's Middags spreekt prof. A. Baars met als subthema: Talen: teken van hoogmoed of reden tot ootmoed? 's Avonds spreekt ds M.J. Kater met als subthema: Talen: klank, wanklank en weerklank Br H. Visser uit Botswana, samen met zijn vrouw op verlof in Nederland, spreekt zowel 's middags als 's avonds. Hij heeft twee thema's: Talen en vertalen Talen en talenten Er wordt gezongen door het koor Jong Forza uit Woerden o.l.v. Bert Moll. Nadere informatie is te vinden op de website www.pinksterappel.nl

waarbij spanning komt te staan op de grondrechten. Of denk aan de seksualisering van de samenleving, die op gespannen voet staat met de door God gegeven verhoudingen tussen één man en één vrouw. Of kijk naar de manier waarop wordt omgegaan met leven en dood in de wetgeving rond abortus en euthanasie, dus zowel aan het begin als aan het einde van het leven. En om niet meer te noemen, de zondag als rustdag staat voortdurend onder druk. Het zijn allemaal zaken die de christelijke levensovertuiging in

het hart raken." Bovengenoemde zaken komen aan de orde in het boekje. Ook over het onderwijs in Nederland wordt geschreven. Over emancipatie van de vrouw lezen we op blz. 25 wat Heleen Mees, een columniste van het NRC, schrijft: "Hoe kun je nou niet willen werken, je hersens gebruiken! Ik kan me niet voorstellen dat je intellectueel bevredigd wordt door voor kinderen te zorgen. Was dan naar de huishoudschool gegaan. Nederlandse vrouwen zijn gewoon lui. Maar zoals mijn vader vroeger zei: Als je geen zin hebt, dan maak je maar zin. Feminisme is geen keuze, het is een opdracht aan iedere vrouw." Op blz. 29 lezen we dat de premier van Engeland, David Cameron, zich heeft gesteld achter de uitspraak van de rechter dat christenen die homoseksualiteit afwijzen niet geschikt zijn als pleegouder. We lezen ook over ongeneeslijk oud, voltooid leven en levenseindekliniek. Hoe dienen christenen zich op te stellen te midden van dit alles? Paulus heeft op de Areopagus laten zien hoe we als christenen in de samenleving hebben te staan: "Hij doorgrondde de Tijdgeest, want hij wist precies wat er speelde. Hij kende zijn Tegenstanders, inclusief hun denkbeelden. Hij speelde daar Tactisch op in, want hij gebruikte een perfecte methode om ze via hun eigen denkbeelden mee te nemen in zijn betoog. Hij was volkomen Transparant, door rechtstreeks toe te werken naar de verkondiging van de ene Naam waardoor wij zalig moeten worden. En ten slotte was hij volkomen Toegewijd, want zijn leven was Christus." Het boekje behandelt in kort bestek heel wat actuele zaken. Het biedt een goed inzicht in de ontwikkelingen in de tegenwoordige samenleving en het biedt tegenwicht daartegen.

Het boekje besluit met citaten uit 'De brief van Diognetus'. Uit die citaten blijkt dat christenen wel in deze wereld leven, maar niet van deze wereld zijn. We willen er iets van doorgeven: "Ze delen hun tafel, maar niet hun bed. Zij leven in het vlees, maar niet naar het vlees. Ze vertoeven op aarde, maar zijn thuis in de hemel."

Ds. B. Labee, Waarover hebben we het? Paperback, 102 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-31870.

De ondertitel van dit boekje luidt: Gedachten over catechisatie. De auteur is vanaf 2008 predikant van de gereformeerde gemeente van Tricht- Geldermalsen. Er worden praktische en pastorale gedachten over de catechisatie weergegeven. Dit boekje geeft aandacht aan de catechisant, de catecheet en de leerstof bij het catechetisch onderwijs. Ook wordt de taak van de ouders en de kerkenraad belicht. Bijzondere vormen van catechisatie worden ook aan de orde gesteld zoals gehandicapten catechese, huwelijks catechese, belijdeniscatechese en lidmatencatechese. Wat de leerstof betreft wordt gewezen op het aloude catechisatieboekje van Ds. A. Hellenbroek wat wel een gereformeerd dogmatiekje wordt genoemd. De auteur benadrukt terecht het verschil tussen verstandelijke kennis en geloofskennis. Hellenbroek onderscheidt dat duidelijk, nieuwere methoden laten dit soms samenvallen. Leerzaam vond ik wat we lezen op blz. 88 over anders begaafden. "De derde doopvraag moeten we al evenmin schrappen voor ouders van verstandelijk gehandicapten. Er staat niet dat de te dopen kinderen onderwijs moeten krijgen, op het moment dat ze tot 'het' verstand

zullen gekomen zijn. Daarbij zouden we kunnen denken aan een minimaal IQ dat nodig is om te beginnen met godsdienstig, Bijbels onderwijs. Maar zo staat het er niet. Nee, er staat: als zij tot hun verstand zullen gekomen zijn. Het gaat om de mate die het de Heere beliefde hun te willen geven. Ieder kind moet onderwezen worden naar het ontwikkelingsniveau dat de Heere gaf. En met alle 'mitsen en maren' (die er zijn en die we ook zeker niet moeten onderschatten), dienen we dan ook, naast de godsdienstige opvoeding als taak van ouders, het catechetisch onderwijs voor onze verstandelijk gehandicapten vorm te geven!"

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11 2405 EM Alphen aan den Rijn (0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

Wil jij ouders en verzorgers helpen bij opvoedingsvragen?

**voorlichtingsavond
PEDAGOGIEK
22 mei 2012**

Vind je dat opvoeders wel een steuntje in hun rug kunnen gebruiken bij hun mooie, maar soms ook moeilijke taak? Met de opleiding **hbo-pedagogiek** doe je veel kennis én praktijkvaardigheden op. Je leert ouders en verzorgers te ondersteunen bij de opvoeding. In de opleiding staat preventie centraal. Dit sluit naadloos aan op de beleidskoers van de overheid. De colleges vinden 's avonds plaats.

Meer info? Ga naar www.driestar-hogeschool.nl/pedagogiek.

Driestar hogeschool
TALENT IN ONTWIKKELING

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

• **Ambtskleding**
• **Herenkleding**
• **Trouwkostuums**
• **Casualkleding**

Graag tot ziens...

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
info@geertsherenkleding.nl
www.geertsherenkleding.nl

Vertrouwd adres - Deskundig advies - Complete collectie

Verhandeling van enige
Eigenschappen
van het zaligmakend geloof

NIEUW Alexander Comrie

VERHANDELING VAN ENIGE
EIGENSCHAPPEN
van het zaligmakend geloof

- Standaardwerk van Comrie nu zorgvuldig hertaald door C. Bregman
- Geschikt voor persoonlijke studie en voor gebruik door kerkenraden en gespreksgroepen

24,90
640 pagina's - gebonden

Alexander Comrie

In dit boek geeft Comrie een verklaring en toepassing van verschillende teksten uit het Oude en Nieuwe Testament, waarin de lezer wordt gewaarschuwd en aangemoedigd om het leven buiten zichzelf in Jezus Christus te zoeken.

Nu in de boekhandel
of op www.debanier.nl

 deBanier
uitgeverij

CURSUS JAAR
2012 2013

Wij zijn op zoek naar:

**DOCENTEN
ENGELS**

Neem voor informatie contact op met:
drs. J. Schouten
(06) 20 24 94 56

 van lodenstein
college

Kijk ook op onze website
www.vanlodenstein.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!
(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur

Int.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646